

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, péntek 1909. szeptember 10.

202. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy órára 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos pett sorja 40 fillér.

Az erkölcsi érzék.

A Nemzeti Múzeum botránya ráirányította a figyelmet azokra az intézményekre, amelyek állami főnhatóság alatt sokszor közprédái a szabad lopásnak. Ha nem közpénzen föntartott intézményről lenne szó, azt mondanánk, hogy a tolvajlásban két bűnös van és az alkalmos szerző a kisebbik bűnös, — de állami nagy értékek lévén veszedelemben, a mai nap főnálló képtelen rendszert kell igen erősen elítélni azért, hogy titkos betörőket tart kincses kamráiban és felelősség nélkül nyit tág teret az állások betöltése körül érvényesülni szokott bőséges protekciónak.

Mint ez a legutóbbi eset is mutatja, tehetségtelen és megbízhatatlan éhenkórászok is könnyen juthatnak irigyelt hivatalba jó összeköttetések révén. A muzeumi segédőri pálya amolyan bogarászó tudósi foglalkozás, régi okiratok és divatjukmult ércpenzek sillabizálása, halomszámra gyűjtött avas régiségek rakosgatása. Mégis igen irigyelt állásnak tekintetik, ezerszámra akad rá pályázó és előkelő protektorok versengenek érte, hogy favoritjukat célhoz juttassák.

Miért van ez? Maga a fizetés nem túlságosan vonzó. Ellenben az uri életmód, kényelmes hivatalozás, sok külföldi ösztöndíj annál inkább. Egy kiapadhatatlan bányáját jelenti az ilyen hivatal a bőséges állami ellátásnak, amely a tudományosság pártolásának címe alatt könnyű megélhetést nyújt nagy sereg embernek. A Kovács Lászlók pedig kitűnően ki tudják használni a helyzetet; az ő számukra folyósítják a pompás ösztöndíjakat, ellátják őket szabadjegyek légiójával és éveken keresztül fizetik őket ügyesen markirozott semmittevésért.

Ez azonban még csak egyik oldala az éremnek. A másik oldalon van az a határtalan könnyelműség, amelylyel egy-egy embernek a lelkiismeretére ellenőrzés nélkül biznak tengerkincseket. Szinte próbára teszik erkölcsi érzékének megrendíthetőségét. Néhány évvel ezelőtt, amikor a pénzügyminiszteriumnak gáláns kalandjairól híres egyik fiatal tisztviselője agyonlőtte magát, kiderült, hogy óriási értékű kincstári házak jövedelmeinek kezelése volt rábizva annyira ellenőrzés nélkül, hogy évek hosszú során keresztül tudta sikkasztását leplezni. A Múzeum tisztviselője tizenkét év óta, ki tudja, milyen rengeteg kincset juttatott már élelmes kereskedők kezére? A baj oka, a rothadás fészke tehát a rendszerben van, amely annyira tág határokat enged a pénzszerzési mánia szabad garázdálkodásainak.

Egy kicsit oroszországi színezetű ez a rendszer. Ott szokott kiderülni a legfőbb állások viselőiről, mikor már késő, hogy egész pályájuk alatt zsarolták a népet és lopták az államot. Nálunk, szerencsére, nem ilyen általános a baj, de a Latkóczyak, Kovács Lászlók

és a többiek a maguk szórványos eseteivel élénken igazolják, hogy az eltévelyedés nálunk sem ritka. Nyugati országokban az ilyen kamekizálás régen kiszorult már a közhivatalokból az alacsonyabbrendű és inkább üzleti vállalkozásokon alapuló magánhivatalokba, ahol nem nagyon válogatnak az emberekben és kevés a veszteni való.

Az értékeket egyébként mindenütt jobban őrzik, de kevésbé zaklatják a közönséget mint nálunk. A muzeumok termei tárva-nyitva állanak egész nap és pedig belépődíj nélkül; az összes berlini, párisi, müncheni állami muzeumok díjtalanok, míg nálunk a Szépművészeti, meg a Nemzeti Múzeumok legtöbb osztályáért fizetni kell az idegennek, akárcsak az idegenforgalomból élő Olaszországban. Rengeg ember hullámszik a termekben, még sincs soha semmi kár, ha pedig valami baj történik, biztosra lehet venni, hogy déli vagy keleti emberekből álló nemzetközi tolvajok éltek vissza a vendégszeretettel.

A nevelésben kell valami hibának lenni, hogy a mi erkölcsünk annyira hadiában állanak a tulajdon szentségével. A budapesti vilamoson éretnyszámba megy, ha valaki jegy nélkül tud utazni; külföldön az utazó közönség olyan megvetéssel sújtaná a csaló utast, hogy jó időre eimenne a kedve hasonló tréfától. Pedig ott az ellenőri intézmény ismeretlen fogalom. Budapesten ellenben folyton szorongatni kell az utazó jegyet, mert megnézik meg elszakítják néhányszor, sőt vannak esetek, hogy propelleren vagy földalatti vilamoson még azt az utolsó kis papírrongyot is őrizgetni kell, mert másképp nem engedik ki az embert polgári szabad jogkörébe.

Nálunk egész virtus az államot megrövidíteni az adóval: külföldön diffamáló cselekedet. Az olyan emberrel, aki jövedelmét eltitkolta és hamis adatokat nyújtott be az adókiadó bizottságnak, nem érintkezik többé senki.

Próbálna meg a magyar társadalom kiközösíteni a hamis vallomások benyújtóit! Nem maradtna meg társadalomnak más, csak az adót nem fizető gyermekek és koldusok. Ime ilyen vigasztalanok a viszonyok az olyan társadalombelső életében, amely nem a kötelességének a súlyát érzi, hanem a jogok szárnyatadó ösztökélését. Roppant sok jogunk van, de tartozásokról tudni sem akarunk.

Pedig a modern állam ma már sokkal inkább ezeken az iratlan szokásjogi kötelességeken nyugszik, mint a törvénykönyvbe foglalt polgári jogokon. A társadalom együttélésében itt is, ott is kiválnak a rendezésre szoruló kérdések; a jótékonyosság és az emberszeretet, a tulajdonjog és föltétlen tisztelete, az emberekkel való érintkezés folytonos finomodása ezer és ezer olyan kötelességet ró a mai emberre, amelyet a Corpus Juris idejében még meg sem sejtettek. Ezeket az iratlan törvényeket kellene átvinni a magyar társadalomba. Ezek-

ről nem akar még tudni a mi nyakas magyarunk kemény koponyója.

Akkor nem volnánk olyan tipikus országa a közhivatali botrányoknak. Nem volnánk annyira kiszolgáltatva a külföldi gunyának, és csipkelődéseinek. Az iskolában kellene kezdeni a nevelést és az utcán fórumon, társadalmi gyülekező helyeken folytatni.

Felfüggesztett kongregáció.

A városi tanács még az év elején felhívta a fiumei Congregazione della Beata Vergine dei Sette Dolori vezetőségét, hogy az egyesület alapszabály tervezetét záros határidő alatt terjessze be a tanácshoz, hogy azt jóváhagyás végett a belügyminisztériumhoz küldhessék fel.

A törvény ugyanis úgy intézkedik, hogy a nem tisztán vallásos egyesületek is a világi hatóságok ellenőrzése alá tartoznak.

Az egyesület vezetősége azonban a tanács határozatát Sachs Henrik dr. ügyvéd útján harmadfokon a belügyminiszterhez felebbezte meg. A felebbezés nem járt eredménnyel, mert a belügyminiszter a városi tanács intézkedését jóváhagyta s felhívta a kongregáció elnökségét, hogy az alapszabályokat mutassa be s annak elintézéséig az egyesület működését szüntesse be.

A miniszter döntése alapján a tanács utasította a rendőrséget, hogy amennyiben az egyesület nem nyújtana be az alapszabály tervezetét, a kongregáció működését függeszse fel. Augusztus második felében a tanács újból felhívta az egyesület vezetőségét Sachs dr. ügyvéd útján, továbbá az egyesület Balázs nevű elnökét is, hogy az alapszabálytervezetet 15 nap alatt mutassák be. Ezzel egyidejűleg a tanács határozott direktívákat adott a rendőrségnek is, hogy sürgősen intézkedjék. Ekkor végre a kongregáció is megmozdult s Pillepich nevű második elnöke megjelent a városházán s bejelentette, hogy tényleg rendezni fogják az ügyet. Pillepich mindössze halasztást kért amit meg is kapott.

Most azonban beleavatkozott Don Kukanics fiumei plébános és a zenggi püspökség képviselőjében, mint a kongregáció egyházi fellettes hatósága írásban megtiltotta Balásznak, hogy az alapszabálytervezetet a világi hatóságnak bemutassa. Don Kukanics ellenkezése a városi tanácsot is gyorsabb eljárásra ösztökélte, a mely utasította a rendőrséget, hogy a kongregáció működését azonnal függeszse fel. A felfüggesztés Beusterien rendőrtiszt közbenjöttével délben történt meg.

Beusterien rendőrtiszt a felfüggesztés eredményéről jelentést tett Deseppi Róbert városi tanácsosnak s bejelentette, hogy további vizsgálat szükséges. A rendőri beleavatkozás részleteit azonban a további vizsgálat érdekében titokban tartják. Sikerült azonban megtudnunk, hogy a rendőri beavatkozás igen érde-

kes eredménnyel járt. Beigazolást nyert, hogy a kongregáció csak *másodsorban* foglalkozott vallási dolgokkal s különösen horvát agitációs célt szolgált. Megtudták, hogy a *szent egyesületnek* a Via di San Viton háromemeletes bérháza van, amely igen tekintélyes értéket képvisel s azonkívül nagyobb pénzüsszege is rendelkezik. Felmerült az a gyanu is, hogy a kongregáció a valóságban a horvát papság érdekét szolgálta.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** Jekelfalussy Zoltán kamarás, a kivándorlási biztosi hivatal vezetője ma Fiuméba érkezett s Hegedüs Valér, a kormányzóság kivándorlási előadója kíséretében azonnal a kivándorlási házba ment.

— **Orloff még nincs Fiumében.** Orloff a bankrablás főtette, még mindig a feldkircheni kerületi börtönben ül, mert az osztrák igazságügyminiszternek Orloff Ausztrián keresztül való szállítására vonatkozó engedélye még nem érkezett meg Feldkirchenbe. Mihelyt az engedély megjön Orloffot továbbítják.

— **Levél Odesszából.** Megirtuk, hogy a bankrablás egyik tettese Kisenevski levelet irt anyjának, aki a levélre válaszolt. Az időközben haza érkezett orosz konzul lefordította az Odesszából jött levelet. A levélben Kisenevski anyja szemrehányást tesz fiának bűnös tettéért. A megindító levelet a konzul átadta a rendőrségnek, amely Kisenevskinek továbbítja.

— **Orvosi körökből.** Dr. Keszthelyi Péter visszatért nyári szabadságáról és ismét megkezdte orvosi rendeléseit a Corsia Deák 30 számú ház I-ső emeletén.

— **Szokolista tüntetés.** Tegnap reggel fél kilenc óra felé a susáki hidon nagyobb kiránduló csapat jött át Susákról Fiuméba. Közöttük számos szokolista egyenruhába öltözött nő is volt. A csapat a riva Levantera igyekezett, hogy az Ungaro-Croata Abbazia gőzösére szálljon. Mikor a gőzös a parttól elindult a szokolisták és a polgári ruhába öltözött szokolisták torkuk szakadtából énekeltek a Malena je Dalmazia kezdetű szokolista himnuszt és ugyancsak zsviózták a horvát Riekát. A parton álló fiúmeiek természetesen felháborodtak ezen a tüntetésen, amely csak akkor végződött, mikor a gőzös már a kikötőn kívül volt.

— **Nemzetközi uszóverseny Cantridán.** A „Fiumei Atletikai Club“ tegnap Cantridán uszóversenyt rendezett, amelyen Magyarország 804 $\frac{1}{2}$ méteres és 100 yardos sós víz bajnoksága is eldőlt. Az előbbi Las Torres Béla nyerte meg Scheff Ottó és Hajós Henrik ellen s ezzel ismét beigazolta, hogy ezidőszereint a legjobb magyar uszó. Az utóbbi versenyen pedig Munk József aratott diadalt. A hölgy bajnokságot Engelsberg Elza nyerte meg a lécsi Hentschel Teréz ellen. A rendezés kifogástalan volt, s ez különösen Toldi József, Springer S. J. és Donáth Leó érdeme. A verseny részletes eredménye a következő:

I. **Iffjúsági verseny 15 éven alul.** 1. Brandstetter H. (W. A. Sp. C.), 2. Glück (F. A. C.), 3. Weisz. A győztes ellen óvást jelentettek be. II. **Junior uszás 100 yard.** 1. Abonyi (F. T. C.), 2. Barbalich (F. A. C.) III. **Magyarország sós víz bajnoksága 100 yard.** 1. Munk (M. T. K.), 2. Rimanóczy (M. A. F. C.), 3. Brandstetter (W. A. Sp. C.) A versenyre Hauck Frigyes az ör- és záróintézet igazgatója értékes tiszteletdíjat adományozott. IV. **Melluszás 200 yardra.** 1. Toldi Ödön (M. T. K.), 2. Agulár (M. T. K.) V. **Gyorsuszás 50 yard.** 1. Rimanóczy (M. A. F. C.), 2. Domokos (F. T. C.) A győztes holtversenyben ért a célhoz Domokossal, de a zsűri ráuszás miatt diszkvalifikálta. VI. **Magyarország sós víz bajnoksága 804 $\frac{1}{2}$ méterre.** 1. Las Torres Béla 12 p. 55 $\frac{1}{2}$ mp. Hajós 400 yardnál, Scheff pedig 800 yardnál feladta a reménytelen küzdelmet. Las Torres Béla Kirz Adolf szép tiszteletdíjat nyerte el. VII. **Hátuszás fiúmeieknek 50 yard.** 1. Mattersdorfer (F. T. C.), 2. Weisz (F. A.

C.) VIII. **Adria bajnokság hölgyek részére 50 yard.** 1. Engelsberg Elza (F. A. C.), 2. Hentschel Teréz (Wien). IX. **Battaglierini emlékverseny Pártos.** 1. Hajós Henrik (M. T. K.), 2. Munk József (M. T. K.), X. **Leányverseny 50 yard.** 1. Zehentner (Abbazia), Engelsberg E. (F. A. C.) XI. **Főverseny 404 $\frac{1}{2}$ m.** 1. Schuh (W. A. Sp. C.), 2. Domokos (F. T. C.), 3. Beleznyay (M. A. F. C.) XII. **Gyorsuszás fiúmeieknek 50 yard.** 1. Barbalich (F. A. C.), 2. Frankl (F. A. C.) XIII. **Sprint staféta 3 szor 50 yard.** 1. M. A. F. C. 2. M. T. K. A versenyt az M. T. K. nyerte meg, de a bizottság a győztest Munk előbbindulása miatt diszkvalifikálta. XIV. **Hátuszás 150 yard.** 1. Hendi (M. T. K.), 2. Mattersdorfer (F. A. C.) XV. **Melluszás fiúmeiek részére 100 yard.** 1. Offner (F. A. C.) 2. Mattersdorfer (F. A. C.)

— **Holttest a ház félreeső helyén.** Ma reggel hatodfél órakor a Via Lodovico Kossuth 11. számú házában az első emeleti folyosón a házbeli egy félig meztelen hullát találtak, amelyben csakhamar felismerték Baccarcich József 45 éves dragai illetőségű innoct. Csakhamar jelentették az esetet a rendőrségnek, ahonnan Ormai Simon inspekción rendőrtiszt a helyszínre ment Jellouschegg dr. rendőrségi orvos kíséretében. A rendőrségi kiküldöttek megállapították, hogy a halál Baccarcichot kevéssel a félreeső helyről való távozása után érte. Ormai kérdésére elmondották a házbeli, hogy Baccarcich tegnap este kilenc óra felé a házban bérelt szobát s a Ballaben trattóriából hozatott fel vacsorát. Többet azonban élve nem látták. A hatósági kiküldötteknél többen jelentkeztek, akik azt vallották, hogy az éjfélutáni órákban jöttek csak haza s sem a félreeső helyen, sem a folyosón nem találtak senkit, így tehát a haláleset csak hajnalban történhetett. Minthogy a hullán a külső sérülésnek nyoma sem volt, Jellouschegg dr. nem állapíthatta meg minden kétséget kizárólag a halál okát, hanem indítványozta a boncolást. A holttestet a temető halottas házába szállították, ahol fel fogják boncolni. A vizsgálatot a rendőrség még folytatja, egyúttal az ügyészséget is értesítette a hirtelen halálesetről, amely a boncolást elrendelte. A boncolás ma délután lesz.

— **Késelés az állomáson.** A vasuti állomáson tegnapelőtt délután a Szent Péter felől jövő vegyes vonat érkezésénél véres verekedés történt. Az állomáson ugyanis több fiatalember tartózkodott akik az utasok podgyászát akarták hazaszállítani. Hervatin Mariano 24 éves cavlei és Miskulin József 23 éves fiumei illetőségű fiatalember is. Amint a vonat berobogott és az utasok kiszálltak egy asszony akinek tyukokkal telt ketrece volt, hordárt hívott. Minő a két fiatalember egyszerre szaladt az asszonyhoz, s az elsőbbség miatt összevesztek. A vitakozásból verekedés támadt s Miskulin a verekedés hevében kést rántva hasba szurta ellenfelét, aki vértől borítva terült el a földön. A késelő Miskulin elszaladt Hervatin pedig a mentők csakhamar a kórházba szállították, ahol az orvosok megoperálták. Megállapították, hogy sérülése rendkívül súlyos, állapota pedig aggasztó. A késelő Miskulint egy órával később a rendőrök az óvárosban fogták el, amint ott békésen sétálgatott. Kihallgatásakor elmondotta, hogy Hervatin őt kétszer arcul, egyszer pedig szájon ütötte, csufolta, a mire az előrántott kést önvédelemből használta. A vizsgálat befejezése után átszállították az ügyészség börtönébe.

— **Öngyilkosság a temetőben.** Musian Lőrinc 11 éves tanuló tegnapelőtt délután a temetőben járkálva észrevette, hogy az egyik sir mellett ciprusfára egy ember felakasztatta magát. Felfedezését közölte atyjával, aki viszont a temetőt értesítette. Tüstént a helyszínre siettek s elvágták a kötelet, ameyen a szerencsetlen ember lógott. Azonban minden segítség eredménytelen maradt, mert az öngyilkos már

halott volt. A helyszínre kijött Jellouschegg dr. rendőrségi orvos is a beállott halált konstátálta. Bőuisterien rendőrtiszt az esetről jegyzőkönyvet vett fel. Megállapították, hogy az illető Ursich János 65 éves a Belvederen lakó asztalos, akinek két fia van. Öngyilkosságának oka valószínűleg rossz pénzügyi helyzete volt. Holttestét a temető halottasházába szállították.

— **Esti torna órák.** A Fiumei Tornaegylet tegnap szerdán este 7 órakor nyitotta meg az általi főgimnázium épületében levő tornatermék tagjai részére, ahol a tagok a nyári szünet utáni pihent testtel és friss erővel foghatnak hozzá a rendszeres tornázáshoz. A tornaórákat hetenkint kétszer szerdán és szombaton este 7—8-ig tartják meg Karpinecz Hermiás egyetemi művezető felügyelete alatt. Új tagok a tanórákon a művezetőnél jelentkezhetnek felvételre. Belépti díj 2 korona, havi tagdíj 1 korona.

— **Meglopták a kávéházban.** Balla János a via della Saluten lakó egyén tegnap megjelent a rendőrségen és eladta, hogy kedden este néhány barátjával a Balaton kávéházban mulatozt s mikor el akart menni észrevette hogy 112 koronát tartalmazó pénztárcája eltűnt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Halakra lövöldözött.** Potor János 41 éves kolozsmegyei illetőségű napszámos tegnap délután a kikötőben, hogy az unalmát elűzze, revolverrel lövöldözött a tengerben uszkáló halakra. A lövésekre figyelmes lett a kikötői rendőri kirendeltség is, amely Potort a rendőrségre kísérte. A revolvert elkobozták, Potor ellen pedig megindították az eljárást.

— **A „Pannónia“ érkezése.** A Cunard hajóársaság „Pannónia“ gőzöse tegnap reggel fél hat órakor New-Yorkból ideérkezett. A hajó Triesztben partraszállított 140 utast és felvett 45 kivándorlót. Ezenkívül magával hozta Oganj Emilia debreceni illetőségű megőrült visszavándorlót.

— **Gyászmise a királynéért.** Holnap, pénteken Erzsébet királyné halálának 11-ik évfordulója alkalmából a Dóm-templomban ünnepies gyászmise lesz.

— **Az üzletek és a tél.** Október 1-ével éltelbelép az üzletek téli órarendje, mely szerint az üzleteket reggeli félnyolc órakor nyitják és este fél nyolckor zárják be.

— **Eltűnt leány.** A rendőrségen megjelent Hirschl Fortunato pólai kereskedő s elmondta, hogy Anna nevé 13 éves siketnéma leánya, kivel a napokban jött Fiuméba, nyomtalanul eltűnt. A kereskedő attól fél, hogy leánya szerencsétlenül járt. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Fiume áru- és hajóforgalma.** A fiumei kikötőbe tengeren érkezett áruk mennyisége 1909. év július hónapban 521.271 métermázsát és 688 darabot, az onnét elszállított áruké pedig 35.410 métermázsát és 230 darabot tett. A behozatal az előző év ugyan ezen időszakához képest mintegy 128.900 métermázsával emelkedett, a kivitel pedig körülbelül 164.000 métermázsával csökkent. Az év első hét hónapjában Fiuméba tengeren behozott áruk mennyisége 5.457.246, az elszállítottaké pedig 4.651.687 métermázsá volt. Az előző év megfelelő időszakához képest a behozatal körülbelül 1.321.000 métermázsával emelkedett, a kivitel pedig körülbelül 209.000 métermázsával csökkent. A behozatal emelkedését a szénbehozatalnak növekedése idézte elő. A behozott szén mennyisége az év első hét hónapjában 1.838.173 métermázsát tett, szemben az előző év ugyanezen időszakában behozott 1.022.573 métermázsával. Emelkedés mutatkozik még a narancs és citrom, buza, tengeri, bab, hántolatlan rizs, olajos magvak, széna, szalma, foszfát-földek, ásványok, festő- és cserző-anyagok, aszfalt, nyers pamut, nyers juta, cement, kén, salétrom, szuperfoszfátok és hulladékok behozatalánál is, és ez az emelkedés bőven ellensúlyozta azt a kisebb-nagyobb csökkenést, melyet a bárdolt bükkfa, fűrészelt műfa, nyers kövek, kénkovand, szantorinföld, vallonea, finomított ásványolaj, nyers vas és rézgalic behozatalnál találunk. A kikötő kivitelében lényeges emelkedés mutatkozik a dohánynál, zabnál, babnál, malátánál, aszaltszilvánál, paraffinnál, a tűzfáznál, a fűrészelt bükk- és fenyőfánál, faszénnél, magnezitnél, finomi-

tott ásványolajnál, a cementnél és a vas-félgyártmányoknál. Ezzel szemben nagyobb csökkenés észlelhető a nyerscukor, a homok- és kristálycukor, a finomított cukor, a buza, árpa, tengeri, tölgy- és bükkfa-donga, fűrészelt tölgyfa, kénkövánd és papirosanyag kivitelében. A hajóforgalom adatai szerint az 1909. év július hónapban 892 hajó érkezett a fiumei kikötőbe és pedig 836 rakományral és 56 üresen. A rakományral érkezett hajók közül 675 gőzös 161 vitorlás volt, az üresen érkezettek közül 13 gőzös és 43 vitorlás. Lobogók szerint az 1909. év július hónapjában érkezett gőzösök közül volt 563 magyar, 104 osztrák, 7 olasz, 4 német, 10 angol, a vitorlások közt pedig 8 magyar, 69 osztrák, 120 olasz, 1 görög és 6 török.

— A kikötőből. Szeptember 8. érkezett: „Oiga“ osztrák gőzös Velencéből üresen; „Pannonia“ angol gőzös New-Yorkból 460 tonna vegyes áruval.

Indult: „Franz Ferdinand“ osztrák gőzös Triesztbe üresen; „Matiekovits“ magyar gőzös Bordeauxba 1200 tonna fával.

Szeptember 9-én. Érkezett: „Split“ osztrák gőzös Triesztből 5 tonna vegyes áruval; „Deak“ magyar gőzös Rouenből üresen.

Indult: „Graz“ osztrák gőzös Triesztbe 120 tonna rizszel, 80 tonna cukorral és 200 vegyes áruval; „Szápáry“ magyar gőzös Marseillebe 140 tonna fával, 30 tonna vegyes áruval és 4 tonna liszttel; „Split“ osztrák gőzös Metkovichba 50 tonna vegyes áruval és 50 üres hordóval.

Távirat ◀ Telefon.

Politikai híresztelések.

BUDAPEST, szept. 9. Politikai körökben két vidéki lapnak közleményeivel foglalkoznak. Az egyik az aradi Tribuna, amelynek a bécsi szocialista párttal való szoros összeköttetése ismeretes, azt írja, hogy udvari körökben első sorban Apponyi miniszterelnökségéről beszélnek, akinek kabinetjében Wekerle, Kossuth, Andrassy is részt vennének.

A második lap pedig a szombathelyen megjelenő Vasvármegyei Hírlap, amelynek tudósítója felkereste Lukács Lászlót, akitől sikerült megtudnia, hogy Lukács nem Rosenberg Gyula volt szabadelvű párti képviselőt kereste fel, hanem kerülő uton Rátóton volt Széll Kálmánál. Lukács László a jelenlegi helyzet és a közelebbi jövő egybevetésével igyekezett Széll Kálmánt politikai terveinek támogatására megnyerni. Széll azonban nem ígérhette meg támogatását.

Polgármesterek gyűlése.

KASSA, szept. 3. Ma nyílt meg itt a polgármesterek kongresszusa. Brolly Tivadar dr. pozsonyi polgármester elnöki megnyitója után Éber Ernő dr. kassai polgármester üdvözölte a megjelenteket. Napirenden a városi hitel kérdésének rendezése szerepelt. Előadó Akos Lajos dr. városi tanácsos volt. Többek hozzászólása után a kongresszus elhatározta, hogy szűkebb körű bizottságot küld ki, amely a legközelebbi kongresszuson fog jelentést tenni munkájáról. Az elaboratóriumot pedig az annak idején összehívandó törvényhatósági kongresszuson vitatják meg. Ezután a városi tisztviselők fizetésrendezésével foglalkoztak. A kongresszus úgy intézkedett, hogy a fizetésrendezés ügyében memorandumot intéz a kormányhoz. Ülés után felkeresték a kongresszisták II. Rákóczi Ferenc és többi bujdosó társainak koporsóit, amelyeket megkoszorúztak. Brolly dr. a kriptában megható beszédet mondott. Egy órákor Kassa város díszbédet adott a kongresszus tiszteletére.

Hegyaljai bortermelők

gyűlése.

SÁTORALJAUJHELY, szept. 9. Andrassy Sándor gróf elnöklésével a hegyaljai bortermelők gyűlést tartottak itt, amelyen az idej

rossz termés által okozott érzékeny veszteséggel foglalkoztak. Buza Barna képviselő indítványára elhatározták, hogy a hegyaljai bortermelők sürgős felterjesztést intéznek a kormányhoz a hegyaljai bortermelők megvédése ügyében.

Elhunyt léghajózási szakiró.

BÉCS, szept. 9. Fellner dr. orvostanár, aki a léghajózási szakirodalma és technikája terén elismert nevet vivott ki magának, ma reggel a Wörthi tó mellett szívizélhüdesben hirtelen meghalt.

Wekerle Kossuthnál.

BUDAPEST, szept. 9. Wekerle Sándor miniszterelnök ma meglátogatta Kossuthot, a kivel hosszasan tanácskozott. Szombaton Kossuth lakásán minisztertanács lesz.

Dr. DALMA

fogorvos

visszatért nyári szabadságáról és rendeleseit ismét megkezdte.

Kobelt és Vidákovics

Bristol kávéháza

ABBAZIA.

ESTÉNKÉNT

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Utolsó hajó Fiuméba este 1/211 órákor.

BAUER GRÜNWALD

GRAND HOTEL D'ITALIE

A magyarok OTTHONA

VELENCE

VELENCÉ-BEN

Elsőrendű szálló. — Kitűnő konyha.

SIKIC GYÖRGY

RÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE

Fiume, Kossuth Lajos utca 7.

(Szerb templom háza a Villanyos megálló helye.)

Használt és új iskolakönyvek előírás szerint.

Óriási választék iskolai füzetekben és iskolaszerekben. Mindennemű papíráruk és irodai szerek nagy raktára.

Olcso árak.

Teljes ellátást keres

magyar tisztviselőnl olcsó áron. Esetleg más hölgygel is hajlandó a szobát megosztani. Cim a kiadóban.

BULIAN H. ABBAZIA

(Palace Bellevue)

Legfinomabb ékszerárak pári i és bécsi mintára. Apart ujdonságok moretiben, korallokban és abbaziai emlékekben. Saját javítóműhely Olcsó árak

Büchler L. Abbazia

(a Stefania szállóval szemben).

Férfidivat különlegességek a legelőkelőbb uri közönség számára.

Magyar cég!

Szabott árak!

Giacomuzzi -- Velence.

San Marco, Calle Vallaresso

Előkelő kávéház és bodega.

és nagy kávéház és vendéglő a

művészeti kiállítás parkjában.

Elsőrendű kiszolgálás. Mérsékelt árak.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Helybeli vendégek az étlapárakból
20% engedményt kapnak.

A kávéházban esténként HORVÁTH PALI
cigányzenekara GÁBOR kisbögös szolista-
val hangversenyez.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

Szépen butorozott szoba

kivánatra teljes ellátással együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémérése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevics féle TEAVAJ

kizárólagos elárúsítása.

Mindenkor frissen.

Tej, tejföl, túró, vaj és tiszta akácméz nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

Egy fiatal ember, ki helyi nyelvismerekkel bir,

irodaszolgai állást keres.

Cim a kiadóhivatalban.

Magyar, német

intelligens kisasszony,

a háztartás minden ágában jártas, nevelőnl, házvezetőnl vagy anyahelyettesi állást keres szerény feltételek mellett. Szives megkeresések kiadóba kéretnek.

Butorcsomagolást

gyékény és szalma közé, átköltöztetést és butorszállítást butorszállító kocsiban pontosan és jutányosan elvállal.

FRANK G.
Fiume, Via Germania 11. III. em.

Cantrida „FIUME“ vendéglő

a fürdővel szemben.

Szép árnyékos kerthelyiség tekepályával kitűnő magyar és olasz konyha, jó ausztriai és stájer borok. Kóbányai polgári duplamalata sör. Számos látogatásért esedezik

MANN HANS vendéglős

Bratovich G. N.

könyvkötészete átköltözött a Castello utca 9. számú Kucich-házba. Telefon sz. 766. Minél számosabb megrendelésért esedezik továbbra is

Bratovich G. N.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhivatalában Vicolo dell'Ospedale Casa Wurzer I. em.

A Standut Oel Company

Fiume Dante tér 5 I. emelet.

máj. 15-től kezdve havi bérletet

nyit üzlethelyiségek és lakások állandó pormentesítésére, tisztogatására és szagtalan fertőtlenítésére kitűnő Standutin gyártmányával rendkívül mérsékelt reklámárak mellett.

Ugyancsak olcsó havi bérletben beeresztünk és fényesítünk szobákat Standut krémmel.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb. Egy elegánsan butorozott

FILIPPOVICH EDE

Uri és női fodrász terme

Fiume, Deák-korzó 30. szám

külön női teremmel, hol fejmosás vilányos készülékekkel, hajfestés, manicure, pedicure és mindennemű haj- és fésülési munka kifogástalan jó és gyors kivitelben végeztetik.

Előkelő uri fodrász terem.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Magyar okleveles szülésznő,

ki horvátul és németül is beszél a n. é. hölgyközönség b. pártfogásába ajánlja magát. Cim Borka Mihályné Fiume Via Gisella 9. sz.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A tőkekamatadót a bank önmaga viseli.

Ajánlunk: Amerikai íróasztalokat és irod. butorokat Grammofonokat és lemezek

legnagyobb választékban kicserélhető tüvel és tücszerelés nélkül,

messzehangzó lemezeket

termek és kerthelyiségek számára, továbbá

„detektiv“-boltpénztárakat

csengettyű-alarmkészülékkel, a mely a kézi pénztár megdézsmálását vagy betörést lehetetlenné teszi, végül

Wertheim-pénzszekrényeket

minden nagyságban készpénz és részletfizetésre árusít a Tengerpart Kereskedelmi Társaság Fiume, Corso 12 I. em.

Javitások elfogadtatnak.

HUNGARIA PALACE SZÁLLÓ

Az egyetlen nagyszálló a Lidón, mely nem a szállótársaság tulajdonát képezi. Külön e célra épült s berendezése minden kényelmet felölel. Személyzet és kiszolgálás jó részben magyar.

Magyar konyha! Pontos kiszolgálás! Teljes penzió tiz lírától feljebb.

SPIRID MARCETTA

ORIENT

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás.

Minden este Sárközy Elemér cigányzenekara hangversenyez.

ABBAZIA

Petriz Szálló és Étterem

(azelőtt ERTL.) Abbazia központjában.

Elegáns szobák. Elsőrendű konyha. Naponta friss halak. Kóbányai polgársör és pilzeni ősforrás. Válogatott borok.

Uj tulajdonos Petritz József. az Emma penzió tulajdonosa is.

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!

„A Tengerpart“ immár hatodik évfolyamban jelenik meg és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART“ minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.